

STRESZCZENIE PRACY DOKTORSKIEJ

Planowanie rozwoju lokalnego i regionalnego za pomocą partycypacyjnego backcastingu (na przykładzie energetyki rozproszonej)

Rozprawa doktorska podejmuje problematykę planowania rozwoju lokalnego i regionalnego na przykładzie energetyki rozproszonej w oparciu o partycypacyjny backcasting. Podjęty temat ma charakter innowacyjny, a wypracowane rozwiązanie będzie miało praktyczne zastosowanie i może stać się pomocnym narzędziem w zarządzaniu procesami rozwojowymi.

Celem rozprawy doktorskiej jest identyfikacja, opracowanie oraz weryfikacja, na przykładzie energetyki rozproszonej, modelu planowania rozwoju lokalnego i regionalnego w oparciu o partycypacyjny backcasting.

Konstrukcja modelu planowania rozwoju lokalnego i regionalnego wymagała przeanalizowania istoty backcastingu i backcastingu partycypacyjnego wywodzących się ze studiów nad przyszłością, następnie na podstawie wniosków z analizy literatury, konsultacji z ekspertami oraz doświadczenia autora zaprojektowany został model, który w założeniu najlepiej odpowiadać będzie potrzebom jednostek samorządu terytorialnego. Z wykorzystaniem zaprojektowanego modelu przeprowadzono eksperyment backcastingowy, w którym udział wzięli mieszkańcy i przedstawiciele władz gmin członków Klastra Energii Odnawialnej Ziemi Chełmskiej, eksperci Polskiej Izby Odnawialnych Źródeł Energii i Efektywnej Energetyki oraz eksperci zajmujący się problematyką sektora energetyki. W eksperymencie backcastingowym zostały zastosowane następujące metody badawcze: badania wtórne (analiza danych zastanych), spotkania (konsultacje) otwarte, analiza SWOT i PESTLE, analiza interesariuszy (mapa i macierz interesariuszy), forecasting, interpretacja danych, badania ankietowe oraz metoda delficka.

Praca składa się ze wstępu, pięciu rozdziałów i zakończenia. Układ dysertacji został podporządkowany realizacji przyjętego celu głównego i celów szczegółowych. W rozdziale pierwszym zostały omówione zagadnienia rozwoju lokalnego i regionalnego oraz scharakteryzowane procesy zarządzania i planowania rozwoju w JST. Na wstępie zaprezentowano pojęcie i istota procesu rozwoju oraz rozwoju lokalnego i regionalnego. Następnie przybliżono koncepcje rozwoju terytorialnego i zrównoważonego. Dalej zostały przedstawione pojęcia zarządzania oraz zarządzania strategicznego rozwojem

w JST. Kolejno została omówiona strategia zarządzania rozwojem, która jest podstawowym dokumentem zarządzania strategicznego w JST. Przedstawiono także koncepcję zintegrowanego zarządzania rozwojem. Na koniec został przybliżony proces planowania rozwoju w JST, w tym różnice pomiędzy planowaniem strategicznym i operacyjnym, koncepcja zintegrowanego planowania oraz proces budowy zintegrowanej strategii rozwoju JST.

W rozdziale drugim dokonano przeglądu wiedzy z zakresu kierunków rozwoju energetyki. Zostały wskazane trzy dominujące trendy rozwojowe, jakimi są dekarbonizacja, digitalizacja oraz decentralizacja. Zaprezentowano i omówiono przewidywany scenariusz transformacji systemu energetycznego. W dalszej kolejności została podjęta dyskusja nad kierunkami rozwojowymi sektora energetycznego, przybliżając polityczne i legislacyjne uwarunkowania rozwojowe energetyki mające największy wpływ na kształt przyszłego systemu energetycznego w Unii Europejskiej i Polsce oraz omówiona istota energetyki rozproszonej.

Rozdział trzeci systematyzuje wiedzę i przedstawia wyniki analizy literatury na temat studiów nad przyszłością. W rozdziale czwartym przedstawiono wyniki analizy literatury na temat backcastingu i backcastingu partycypacyjnego. Wskazano klasyfikację backcastingu oraz modeli backcastinowych. Na zakończenie rozdziału czwartego zostały przedłożone wnioski z przeglądu krajowej literatury dotyczącej backcastingu i backcastingu partycypacyjnego, które akcentują istniejącą w literaturze lukę badawczą w zakresie konstrukcji i operacjonalizacji modelu partycypacyjnego planowania backcastingowego.

Rozdział piąty obejmuje prezentację założeń oraz konstrukcji modelu partycypacyjnego planowania backcastingowego. W tym celu zaprezentowano skonstruowany model partycypacyjnego planowania backcastingowego oraz wyniki i wnioski z przeprowadzonego postępowania badawczego. Na wstępie zostały opisane przyjęte przez autora założenia postępowania badawczego oraz jego projekt wraz z wyszczególnieniem poszczególnych etapów. Następnie przedstawiono charakterystykę badań i eksperymentów backcastingowych, na podstawie których zaprojektowano na potrzeby zrealizowanego w ramach badań empirycznych eksperymentu model partycypacyjnego planowania backcastingowego. Dalej przedłożono szczegóły i założenia modelu, a następnie jego charakterystyka w doniesieniu do generacji backcastingu oraz typologii backcastingu. Kolejno przybliżono przebieg eksperymentu backcastingowego, zapoznając z jego etapami i uzyskanymi w rezultacie ich realizacji wynikami. Rozdział zamyka podsumowanie wskazujące na dokonany wkład w rozwój nauki poprzez realizację głównego celu rozprawy.

W ramach podsumowania została przedstawiona dodatkowo propozycja kierunków dalszych badań w zakresie adaptacji i rozwoju zaproponowanego modelu.

Pracę podsumowuje zakończenie oraz wykaz wykorzystanej bibliografii. W dołączonych załącznikach zamieszczono materiały uzupełniające i informacje dotyczące przebiegu procedury badawczej.